

Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (czwarta izba)

z dnia 6 lipca 2023 r.*

Odesłanie prejudycjalne – Jurysdykcja oraz uznawanie i wykonywanie orzeczeń w sprawach małżeńskich – Rozporządzenie (WE) nr 2201/2003 – Artykuł 3 ust. 1 lit. a) tiret szóste – Forum actoris – Przesłanka – Zwykły pobyt powoda lub wnioskodawcy w państwie członkowskim sądu rozpoznającego sprawę przez cały okres bezpośrednio przed wniesieniem pozwu lub wniosku

W sprawie C-462/22

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Bundesgerichtshof (federalny trybunał sprawiedliwości, Niemcy) postanowieniem z dnia 25 maja 2022 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 11 lipca 2022 r., w postępowaniu:

BM

przeciwko

LO,

TRYBUNAŁ (czwarta izba),

w składzie: C. Lycourgos, prezes izby, L. S. Rossi (sprawozdawczyni), J.-C. Bonichot, S. Rodin i O. Spineanu-Matei, sędziowie,

rzecznik generalny: M. Campos Sánchez-Bordona,

sekretarz: A. Calot Escobar,

uwzględniając pisemny etap postępowania,

rozważywszy uwagi, które przedstawili:

- w imieniu LO – B. Ackermann, Rechtsanwältin,
- w imieniu rządu polskiego – B. Majczyna i S. Żyrek, w charakterze pełnomocników,
- w imieniu rządu portugalskiego – P. Barros da Costa, S. Duarte Afonso i J. Ramos, w charakterze pełnomocników,

* Język postępowania: niemiecki.

– w imieniu Komisji Europejskiej – H. Leupold i W. Wils, w charakterze pełnomocników,
podjąwszy, po wysłuchaniu rzecznika generalnego, decyzję o rozstrzygnięciu sprawy bez opinii,
wydaje następujący

Wyrok

- 1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 3 ust. 1 lit. a) tiret szóste rozporządzenia Rady (WE) nr 2201/2003 z dnia 27 listopada 2003 r. dotyczącego jurysdykcji oraz uznawania i wykonywania orzeczeń w sprawach małżeńskich oraz w sprawach dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej, uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1347/2000 (Dz.U. 2003, L 338, s. 1; sprostowania: Dz.U. 2007, L 179, s. 56; Dz.U. 2009, L 70, s. 19; Dz.U. 2009, L 347, s. 32; Dz.U. 2016, L 99, s. 34).
- 2 Wniosek ten został złożony w ramach sporu między BM a jego małżonką, LO, w przedmiocie wniesionego do sądu niemieckiego pozwu o rozwiązanie małżeństwa.

Ramy prawne

- 3 Motyw 1 rozporządzenia nr 2201/2003 ma następujące brzmienie:
„Wspólnota Europejska postawiła sobie za cel stworzenie przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, w [ramach której] zapewniony jest swobodny przepływ osób. W tym celu Wspólnota przyjmuje między innymi środki w zakresie współpracy sądowej w sprawach cywilnych, niezbędne dla właściwego funkcjonowania rynku wewnętrznego”.
- 4 Artykuł 1 tego rozporządzenia, zatytułowany „Zakres stosowania”, stanowi w ust. 1:
„Niniejsze rozporządzenie ma zastosowanie, bez względu na rodzaj sądu, w sprawach cywilnych dotyczących:
a) rozvodu, separacji lub unieważnienia małżeństwa;
[...]”.
- 5 Artykuł 3 wspomnianego rozporządzenia, zatytułowany „Jurysdykcja ogólna”, stanowi:
„1. W sprawach orzeczeń dotyczących rozvodu, separacji lub unieważnienia małżeństwa jurysdykcję mają sądy państwa członkowskiego:
a) na którego terytorium:
– oboje małżonkowie mają zwykły pobyt, lub
– małżonkowie mieli ostatnio oboje zwykły pobyt, o ile jedno z nich ma tam nadal zwykły pobyt, lub
– strona przeciwna ma zwykły pobyt, lub

- w przypadku wspólnego pozwu lub wniosku, jedno z małżonków ma zwykły pobyt, lub
- powód lub wnioskodawca ma zwykły pobyt, jeżeli przebywał tam od przynajmniej roku bezpośrednio przed wniesieniem pozwu lub wniosku, lub
- powód lub wnioskodawca ma zwykły pobyt, jeżeli przebywał tam przynajmniej od sześciu miesięcy bezpośrednio przed wniesieniem pozwu lub wniosku i jest obywatelem tego państwa członkowskiego lub, w przypadku Zjednoczonego Królestwa i Irlandii, ma tam swój »domicile«;

[...]”.

Postępowanie główne i pytanie prejudycjalne

- 6 BM, obywatel Niemiec, i LO, obywatelka Polski, zawarli związek małżeński w Polsce w 2000 r. Mieszkali tam z dziećmi co najmniej do czerwca 2012 r.
- 7 W dniu 27 października 2013 r. BM wszczął postępowanie rozwodowe przed Amtsgericht Hamm (sądem rejonowym w Hamm, Niemcy), podnosząc, że opuścił miejsce zamieszkania małżonków w czerwcu 2012 r. i od tego czasu zamieszkiwał u swoich rodziców w mieście rodzinnym w Niemczech.
- 8 LO podniosła zarzut braku jurysdykcji międzynarodowej sądów niemieckich, głównie ze względu na to, że – po opuszczeniu miejsca zamieszkania małżonków – BM, przez większą część 2013 r., swój zwykły pobyt miał nadal w Polsce.
- 9 W świetle dowodów przedstawionych przez strony w postępowaniu głównym Amtsgericht Hamm (sąd rejonowy w Hamm) uwzględnił zarzut LO dotyczący braku jurysdykcji i odrzucił powództwo o rozwód wniesione przez BM jako niedopuszczalne.
- 10 Wyrok ten został utrzymany w mocy w postępowaniu apelacyjnym przez Oberlandesgericht Hamm (wyższy sąd krajowy w Hamm, Niemcy).
- 11 Sąd ten orzekł w istocie, że o ile BM rzeczywiście uzyskał zwykły pobyt w Niemczech w dniu wniesienia pozwu o rozwód, czyli w dniu 27 października 2013 r., o tyle nie wykazał on, że miał taki zwykły pobyt w tym państwie członkowskim przez okres sześciu miesięcy bezpośrednio przed tą datą, czyli od dnia 27 kwietnia 2013 r. – wbrew temu, czego wymaga art. 3 ust. 1 lit. a) tiret szóste rozporządzenia nr 2201/2003.
- 12 Bundesgerichtshof (federalny trybunał sprawiedliwości, Niemcy), do którego BM wniósł odwołanie od wyroku Oberlandesgericht Hamm (wyższego sądu krajowego w Hamm), uważa, że rozstrzygnięcie tego odwołania zależy od wykładni, jaką należy nadać art. 3 ust. 1 lit. a) tiret piąte i szóste rozporządzenia nr 2201/2003. Dokładniej rzecz ujmując, sąd odsyłający dąży do ustalenia, czy powód musi udowodnić, że ma on zwykły pobyt w państwie członkowskim sądu rozpoznającego sprawę od początku biegu terminów określonych w tym przepisie, czy też wystarczy, że ma on pobyt de facto, pod warunkiem że ten ostatni uzyskuje charakter zwykłego pobytu najpóźniej w dniu wniesienia pozwu o rozwiązanie związku małżeńskiego.

- 13 W tym względzie sąd odsyłający skłania się ku stanowisku, że pomimo brzmienia art. 3 ust. 1 lit. a) tiret piąte i szóste rozporządzenia nr 2201/2003 należy przyznać pierwszeństwo wykładni celowościowej i zawężającej forum actoris ustanowionej w tym przepisie, aby nie naruszać praw pozwanego małżonka. Takie podejście powinno prowadzić do uznania, że powód musi wykazać, iż uzyskał zwykły pobyt w państwie członkowskim sądu, do którego wniósł sprawę, od początku biegu odpowiedniego terminu. Wykładnia ta przyczyniłaby się również do lepszej przewidywalności i jednolitego stosowania kryteriów przyznawania jurysdykcji. Zdaniem sądu odsyłającego niektóre elementy kontekstu przemawiają za taką wykładnią. Sąd ten odnosi się w tym względzie w szczególności do wersji w językach hiszpańskim i francuskim raportu wyjaśniającego A. Borrás, dotyczącego konwencji o jurysdykcji oraz uznawaniu i wykonywaniu orzeczeń w sprawach małżeńskich, zwanej konwencją „Bruksela II” (Dz.U. 1998, C 221, s. 27).
- 14 Sąd odsyłający wskazuje jednak, że proponowana przez niego wykładnia art. 3 ust. 1 lit. a) tiret piąte i szóste rozporządzenia nr 2201/2003 budzi kontrowersje, w szczególności w ramach niemieckojęzycznej doktryny prawnej, a w każdym razie nie została rozstrzygnięta w orzecznictwie Trybunału ani nie może zostać z niego w sposób jednoznaczny wyprowadzona.
- 15 W tych okolicznościach Bundesgerichtshof (federalny trybunał sprawiedliwości) postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującym pytaniem prejudycjalnym:

„Czy termin karencji jednego roku lub sześciu miesięcy określony w art. 3 ust. 1 lit. a) tiret piąte i szóste rozporządzenia nr 2201/2003 rozpoczyna bieg dla powoda lub wnioskodawcy dopiero od momentu ustanowienia jego zwykłego pobytu w państwie członkowskim sądu, do którego wniesiono sprawę, czy też wystarczy, jeżeli na początku właściwego terminu karencji powód miał początkowo pobyt *de facto* w państwie sądu, do którego wniesiono sprawę, a jego pobyt dopiero potem stał się zwykłym pobyt w okresie do wniesienia pozwu lub wniosku?”.

W przedmiocie pytania prejudycjalnego

- 16 Na wstępie należy zauważyć, że z odesłania prejudycjalnego wynika, iż jurysdykcja międzynarodowa sądów niemieckich do rozpoznania sprawy w postępowaniu głównym została zbadana w świetle art. 3 ust. 1 lit. a) tiret szóste rozporządzenia nr 2201/2003, oraz że sąd odsyłający uznał, iż stwierdzenie, zgodnie z którym BM nie uzyskał zwykłego pobytu w Niemczech w dniu 27 kwietnia 2013 r., nie było obarczone żadnym błędem. W związku z tym zadane pytanie należy rozumieć w ten sposób, że odnosi się ono wyłącznie do tego przepisu.
- 17 Poprzez swoje pytanie sąd odsyłający dąży w istocie do ustalenia, czy art. 3 ust. 1 lit. a) tiret szóste rozporządzenia nr 2201/2003 należy interpretować w ten sposób, że przepis ten uzależnia jurysdykcję sądu państwa członkowskiego do rozpoznania pozwu lub wniosku o rozwiązanie związku małżeńskiego od okoliczności, że powód lub wnioskodawca, będący obywatelem tego państwa członkowskiego, udowodni, że uzyskał zwykły pobyt w tym państwie członkowskim co najmniej sześć miesięcy bezpośrednio przed wniesieniem pozwu lub wniosku, lub od okoliczności, że udowodni on, iż pobyt, który uzyskał w tym państwie członkowskim, stał się zwykłym pobyt w minimalnym okresie sześciu miesięcy bezpośrednio przed wniesieniem jego pozwu lub wniosku.
- 18 Należy przypomnieć, że art. 3 rozporządzenia nr 2201/2003 ustanawia ogólne kryteria jurysdykcji w sprawach o rozwód, separację i unieważnienie małżeństwa. Owe obiektywne kryteria, alternatywne i wyłączne, odpowiadają konieczności uregulowania dostosowanego do

specyficznych potrzeb związanych ze sporami z zakresu rozwiązania związku małżeńskiego [wyrok z dnia 10 lutego 2022 r., OE (Zwykły pobyt małżonka – Kryterium przynależności) C-522/20, EU:C:2022:87, pkt 25 i przytoczone tam orzecznictwo].

- 19 W tym względzie, o ile art. 3 ust. 1 lit. a) tiret od pierwszego do czwartego rozporządzenia nr 2201/2003 zawiera wyraźne odesłanie do kryterium zwykłego pobytu małżonków i zwykłego pobytu strony pozwanej, o tyle art. 3 ust. 1 lit. a) tiret szóste tego rozporządzenia dopuszcza stosowanie reguły jurysdykcyjnej forum actoris [wyrok z dnia 10 lutego 2022 r., OE (Zwykły pobyt małżonka – Kryterium przynależności) C-522/20, EU:C:2022:87, pkt 26 i przytoczone tam orzecznictwo].
- 20 Ta reguła jurysdykcyjna ma na celu zapewnienie równowagi między z jednej strony mobilnością osób w obrębie Unii Europejskiej, w szczególności poprzez ochronę praw małżonka, który w następstwie kryzysu małżeńskiego opuścił państwo członkowskie wspólnego zwykłego pobytu, a z drugiej strony pewności prawa, w szczególności względem drugiego małżonka, poprzez zagwarantowanie istnienia rzeczywistego łącznika między powodem lub wnioskodawcą a państwem członkowskim, którego sądy mają jurysdykcję w zakresie orzekania o rozwiązaniu danego związku małżeńskiego [zob. podobnie wyrok z dnia 10 lutego 2022 r., OE (Zwykły pobyt małżonka – Kryterium przynależności), C-522/20, EU:C:2022:87, pkt 29 i przytoczone tam orzecznictwo].
- 21 Artykuł 3 ust. 1 lit. a) tiret szóste rozporządzenia nr 2201/2003 przyznaje bowiem sądom państwa członkowskiego, na którego terytorium powód lub wnioskodawca ma zwykły pobyt, jurysdykcję do orzekania w przedmiocie rozwiązania danego związku małżeńskiego, jeżeli zgodnie z tym przepisem powód lub wnioskodawca „przebywał” na terytorium tego państwa członkowskiego „przez co najmniej sześć miesięcy bezpośrednio przed wniesieniem pozwu lub wniosku” oraz w przypadku gdy – tak jak w sprawie w postępowaniu głównym – jest on obywatelem tego państwa członkowskiego [zob. podobnie wyrok z dnia 10 lutego 2022 r., OE (Zwykły pobyt małżonka – Kryterium przynależności), C-522/20, EU:C:2022:87, pkt 26–28 i przytoczone tam orzecznictwo].
- 22 Zdaniem sądu odsyłającego nie ulega wątpliwości, że zgodnie z tym przepisem w chwili wniesienia pozwu o rozwiązanie związku małżeńskiego powód musi udowodnić „zwykły pobyt” w państwie członkowskim sądu rozpoznającego sprawę, co w sprawie w postępowaniu głównym zostało wykazane przez BM przed Oberlandesgericht Hamm (wyższym sądem krajowym w Hamm).
- 23 W tym względzie należy bowiem przypomnieć, że jurysdykcja międzynarodowa wynikająca z art. 3 ust. 1 lit. a) rozporządzenia nr 2201/2003, w zakresie, w jakim jest określana na podstawie kryterium „zwykłego pobytu”, wyklucza, by była ona określana na podstawie kryterium opartego na pobycie de facto jednego lub drugiego małżonka [zob. podobnie wyrok z dnia 25 listopada 2021 r., IB (Zwykły pobyt małżonka – Rozwód), C-289/20, EU:C:2021:955, pkt 46].
- 24 Wynika z tego, że małżonek, który zamierza powołać się na podstawę jurysdykcji przewidzianą w art. 3 ust. 1 lit. a) tiret szóste rozporządzenia nr 2201/2003, musi koniecznie udowodnić, że w dniu wniesienia pozwu o rozwiązanie związku małżeńskiego ma zwykły pobyt na terytorium państwa członkowskiego, którego jest obywatelem – który to aspekt nie jest kwestionowany w niniejszej sprawie.

- 25 Sąd odsyłający uważa natomiast, że istnieje wątpliwość co do tego, czy przesłanka, zgodnie z którą powód musi „przebywa[ć] [...] przynajmniej od sześciu miesięcy bezpośrednio przed wniesieniem pozwu lub wniosku” w danym państwie członkowskim, o której mowa w art. 3 ust. 1 lit. a) tiret szóste rozporządzenia nr 2201/2003, oznacza, że powód lub wnioskodawca musi po prostu udowodnić, że ustanowił swój pobyt na terytorium tego państwa członkowskiego, pod warunkiem że, w minimalnym okresie sześciu miesięcy bezpośrednio poprzedzających wniesienie pozwu o rozwiązanie związku małżeńskiego, pobyt ten stał się zwykłym pobyt, czy przeciwnie, powód lub wnioskodawca musi udowodnić, że ma zwykły pobyt od początku tego okresu i że ma go przez cały ten minimalny okres sześciu miesięcy przed wniesieniem pozwu lub wniosku.
- 26 Wobec braku w rozporządzeniu nr 2201/2003 definicji lub wyraźnego odesłania do prawa państw członkowskich w celu ustalenia znaczenia i zakresu pojęcia „zwykłego pobytu”, a w szczególności pojęcia „przebywania”, należy poszukiwać autonomicznej i jednolitej wykładni tego pojęcia, z uwzględnieniem brzmienia i kontekstu, w jaki wpisują się posługujące się nim przepisy, a także celów tego rozporządzenia [zob. podobnie wyrok z dnia 25 listopada 2021 r., IB (Zwykły pobyt małżonka – Rozwód), C-289/20, EU:C:2021:955, pkt 39 i przytoczone tam orzecznictwo].
- 27 W tym względzie jest prawdą, że z brzmienia art. 3 ust. 1 lit. a) tiret szóste rozporządzenia nr 2201/2003 wynika, że jurysdykcja sądu państwa członkowskiego, na którego terytorium powód lub wnioskodawca powinien mieć zwykły pobyt, uzależniona jest od spełnienia przesłanki, „przebywania tam” przez powoda lub wnioskodawcę przynajmniej sześć miesięcy bezpośrednio przed wniesieniem pozwu o rozwiązanie związku małżeńskiego. Jak przyznają rząd polski i Komisja Europejska, odniesienie do pobytu *de facto*, niekoniecznie oznacza, że powód lub wnioskodawca musi wykazać posiadanie zwykłego pobytu przez cały minimalny okres sześciu miesięcy bezpośrednio poprzedzających wniesienie pozwu lub wniosku.
- 28 Jednakże biorąc pod uwagę kontekst, w jaki wpisuje się art. 3 ust. 1 lit. a) tiret szóste rozporządzenia nr 2201/2003, a także realizowane przez niego cele, wymóg, zgodnie z którym powód lub wnioskodawca musi przebywać w państwie członkowskim, którego jest obywatelem, przynajmniej od sześciu miesięcy bezpośrednio przed wniesieniem pozwu lub wniosku, nie może być interpretowany w oderwaniu od ustanowionego również w tym przepisie kryterium „zwykłego pobytu”.
- 29 W pierwszej kolejności należy zatem zauważyć, że art. 3 ust. 1 lit. a) tego rozporządzenia ma na celu ujednolicenie w ramach Unii kryteriów przyznawania jurysdykcji międzynarodowej w sprawach małżeńskich, przy czym wszystkie te kryteria opierają się, jak przypomniano w pkt 23 niniejszego wyroku, na pojęciu „zwykłego pobytu”. W ogólnej systematyce tego przepisu pojęcie „przebywania” nie może mieć różnego charakteru w zależności od tego, czy zostało użyte w tiret drugim, czy w tiret szóstym, niezależnie od okoliczności, że w przeciwieństwie do innych wersji tego tiret drugiego, sporządzonych w językach oficjalnych Unii w momencie przyjmowania wspomnianego rozporządzenia, wersja w języku niemieckim nie posługuje się tym pojęciem w sposób odosobniony.
- 30 Tymczasem, na mocy art. 3 ust. 1 lit. a) tiret drugie wspomnianego rozporządzenia, jurysdykcję ma sąd państwa członkowskiego, na którego terytorium małżonkowie mieli „ostatnio oboje zwykły pobyt, o ile jedno z nich ma tam nadal zwykły pobyt”. W tym względzie użycie wyrażenia „ma tam nadal zwykły pobyt”, które znajduje się w wersjach tego przepisu sporządzonych w językach oficjalnych Unii w momencie przyjmowania tego rozporządzenia, z wyjątkiem wersji w języku niemieckim, zakłada istnienie ciągłości czasowej między tym pobyt a „ostatnim

zwykłym pobytem”, jaki mieli oboje małżonkowie, w związku z czym małżonek, który pozostał na terytorium danego państwa członkowskiego, zachowuje tam swój własny zwykły pobyt, przy czym nie jest on zmieniony przez wersję tego przepisu w języku niemieckim.

- 31 W konsekwencji, w szczególnym kontekście ustalania jurysdykcji międzynarodowej w zakresie rozwiązania związku małżeńskiego, określonym w art. 3 ust. 1 lit. a) rozporządzenia nr 2201/2003, nie należy dokonywać rozróżnienia pomiędzy pojęciem „przebywania” a pojęciem „zwykłego pobytu”, które to rozróżnienie skutkowałoby osłabieniem kryterium ustalania tej jurysdykcji.
- 32 W drugiej kolejności, jak podnoszą w istocie rządy polski i portugalski, wymaganie od powoda wnoszącego o rozwiązanie małżeństwa, aby wykazał, że uzyskał zwykły pobyt w państwie członkowskim sądu, przed którym wytoczono powództwo, od początku minimalnego okresu sześciu miesięcy, przewidzianego w art. 3 ust. 1 lit. a) tiret szóste rozporządzenia nr 2201/2003, pozwala zapewnić poszanowanie pewności prawa, przy jednoczesnym zachowaniu mobilności osób w obrębie Unii i możliwości uzyskania rozwiązania związku małżeńskiego, bez nieuzasadnionego faworyzowania tego powoda, mimo że już forum actoris stanowi korzystną dla niego regułę jurysdykcyjną, czego nie może zagwarantować alternatywna, bardziej elastyczna wykładnia tego przepisu, broniona przez BM przed sądem odsyłającym.
- 33 W ten sposób, przede wszystkim wymóg ten przyczynia się do zrekompensowania okoliczności, że w odróżnieniu od innych kryteriów jurysdykcji wymienionych w czterech pierwszych tiret art. 3 ust. 1 lit. a) rozporządzenia nr 2201/2003 kryterium, o którym mowa w tiret szóstym tego rozporządzenia, nie jest uzależnione ani od zgody małżonków, ani od istnienia szczególnego związku z obecnym lub przeszłym miejscem prowadzenia ich wspólnego życia. W związku z tym zobowiązanie powoda do wykazania, że ma on zwykły pobyt na terytorium państwa członkowskiego sądu, przed którym wytoczono powództwo, od co najmniej sześciu miesięcy bezpośrednio poprzedzających wniesienie jego pozwu, wynika z konieczności, aby powód był w stanie wykazać, w odniesieniu do całego rozpatrywanego okresu, że posiada rzeczywisty związek z tym państwem członkowskim w rozumieniu orzecznictwa przytoczonego w pkt 20 niniejszego wyroku.
- 34 Następnie wymienione w art. 3 ust. 1 lit. a) rozporządzenia nr 2201/2003 cele przewidywalności oraz jednolitej wykładni i stosowania w Unii, które przyświecają ustalaniu kryteriów przyznawania jurysdykcji w sprawach małżeńskich, nie mogłyby zostać osiągnięte, gdyby od powoda wymagane było jedynie, aby udowodnił zwykły pobyt w państwie członkowskim sądu, przed którym wytoczono powództwo, przez okres krótszy niż minimalny okres sześciu miesięcy bezpośrednio poprzedzających wniesienie pozwu o rozwiązanie związku małżeńskiego. W takim przypadku bowiem wystarczający okres zwykłego pobytu, wymagany od powoda, na terytorium państwa członkowskiego sądu rozpoznającego sprawę, różniłby się z definicji, w zależności od sprawy i kazuistycznej oceny dokonywanej przez każdy sąd krajowy rozpatrujący sprawę.
- 35 Natomiast cele wymienione w poprzednim punkcie niniejszego wyroku są osiągnięte poprzez wymóg wykazania przez powoda, że uzyskał on zwykły pobyt w państwie członkowskim sądu, przed którym wytoczono powództwo, od początku minimalnego okresu sześciu miesięcy przewidzianego w art. 3 ust. 1 lit. a) tiret szóste rozporządzenia nr 2201/2003.
- 36 W ostatniej kolejności należy podkreślić, że w świetle celu polegającego na równowadze między, z jednej strony, mobilnością osób w obrębie Unii Europejskiej a, z drugiej strony, wymogiem pewności prawa, cel realizowany przez rozporządzenie nr 2201/2003 i przypomniany w pkt 20

niniejszego wyroku, wymóg wspomniany w poprzednim punkcie niniejszego wyroku nie nakłada na powoda nieproporcjonalnego obciążenia, które mogłoby zniechęcić go do powołania się na podstawę jurysdykcji przewidzianą w art. 3 ust. 1 lit. a) tiret szóste tego rozporządzenia.

- 37 Wynika z tego, że zgodnie z kryterium jurysdykcji, na którym opiera się art. 3 ust. 1 lit. a) tiret szóste rozporządzenia nr 2201/2003, małżonek, który zamierza powołać się na ten przepis, musi koniecznie wykazać, że ma zwykły pobyt w państwie członkowskim sądu, przed którym wytoczono powództwo, od początku minimalnego okresu sześciu miesięcy, o którym mowa w tym przepisie.
- 38 W świetle wszystkich powyższych rozważań na zadane pytanie należy odpowiedzieć, iż art. 3 ust. 1 lit. a) tiret szóste rozporządzenia nr 2201/2003 należy interpretować w ten sposób, że przepis ten uzależnia jurysdykcję sądu państwa członkowskiego do rozpoznania pozwu lub wniosku o rozwiązanie związku małżeńskiego od okoliczności, że powód lub wnioskodawca, będący obywatelem tego państwa członkowskiego, udowodni, że uzyskał zwykły pobyt w tym państwie członkowskim co najmniej sześć miesięcy bezpośrednio przed wniesieniem swojego pozwu lub wniosku.

W przedmiocie kosztów

- 39 Dla stron w postępowaniu głównym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed sądem odsyłającym, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż koszty stron w postępowaniu głównym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (czwarta izba) orzeka, co następuje:

Artykuł 3 ust. 1 lit. a) tiret szóste rozporządzenia Rady (WE) nr 2201/2003 z dnia 27 listopada 2003 r. dotyczącego jurysdykcji oraz uznawania i wykonywania orzeczeń w sprawach małżeńskich oraz w sprawach dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej, uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1347/2000,

należy interpretować w ten sposób, że

przepis ten uzależnia jurysdykcję sądu państwa członkowskiego do rozpoznania pozwu lub wniosku o rozwiązanie związku małżeńskiego od okoliczności, że powód lub wnioskodawca, będący obywatelem tego państwa członkowskiego, udowodni, że uzyskał zwykły pobyt w tym państwie członkowskim co najmniej sześć miesięcy bezpośrednio przed wniesieniem swojego pozwu lub wniosku.

Podpisy